

ДОВІДКА

**ПРО НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК НА ЗМАГАННЯХ ЗІ СПОРТИВНОГО
ТУРИЗМУ**

28.09.2021

м. Київ

Аналіз нещасного випадку проведений МКК т/к «Глобус» в складі:

- Янчевський О.З. – голова МКК, МСУ
- Келін О.Л. – голова гірської комісії, МСУ
- Завадський К.О. – член гірської комісії, МСУ
- Саков Р.П. – член гірської комісії, II р.
- Старікова Н.В. – секретар МКК, МСУ

1. Відомості про потерпілих:

Кириченко Ольга Миколаївна, 1989 р.н., м. Київ, досвід 2 ГУ Карпати, травма: закритий перелом гомілки.

2. Дата і час НВ: 17.08.2021 приблизно о 12:20.

3. Місце, де стався НВ: Грузія, Центральний Кавказ, на спуску до русла річки Местіачала, вище злиття з р. Мурквм. Ділянка схилу трав'янисто-осипна, середня крутизна схилу 25-30°.

4. Вид туризму, категорія складності маршруту: гірський похід 3 КС.

5. Маршрут групи:

с. Челірі - р. Нинь - пер. Бак (1Б) - ур. Квіш - ур. Ірфлаш - с. Мазері - р. Гулічвала - р. Хелра – пер. Гуль (н/к) - пер. Гульба 1 (1Б) - льод. Чалаат - р. Чалаат - р. Матіачала - льод. Лекзир - пер. Башиль (2А) - льод. Твібер - пер. МАДІ (2А) - льод. Кітлод - пер. Комарова (2А) - льод. Цанер - пер. Новачків нижній (1Б) - льод. Нагеб - пер. Роквела Кента (1Б) - р. Твібі - с. Жабеш

6. Заявлена кількість осіб в групі: дев'ять чоловік. Вісім чоловік вийшли на маршрут. Але після пер. Гульба 1 (1Б) один учасник заплановано зійшли з маршруту.

7. Прізвище, ім'я, по батькові, рік народження фактичних учасників СП:

- Бічуков Андрій Сергійович, 1991 р.н., досвід 2 ГУ Карпати
- Количев Олексій Сергійович, 1993 р.н., досвід 2 ГУ Карпати
- Кулик Анастасія Вікторівна, 1990 р.н., досвід 2 ГУ Карпати
- Герик Богдан Вікторович, 1994 р.н., досвід 2 ГУ Карпати (заплановано зійшов з маршруту після пер. Бак (1Б))
- Могільнікова Ілона Віталіївна, 1992 р.н., досвід 2 ГУ Карпати
- Трунов Артем Анатолійович, 1993 р.н., досвід 2 ГУ Карпати

- Воронов Роман Александрович, 1980 р.н., досвід 2 ГУ Карпати (не вийшов на маршрут через хворобу)
- Кириченко Ольга Миколаївна, 1989 р.н., досвід 2 ГУ Карпати

8. Прізвище, ім'я, по батькові керівника групи, рік народження:

- Столбовий Євген Геннадійович, 1990 р.н., досвід 5 ГУ Памір, 2 ГК Карпати

9. Повне найменування федерації, що проводила СП:

Київська Міська Федерація Спортивного Туризму.

10. Номер МК: №6/2021.

11. Найменування МКК, що дала позитивний висновок на проведення СП, її код, ким і коли затверджені повноваження, ПІБ членів МКК, що підписали маршрутні документи.

Маршрут групи був розглянутий МКК т/к «Глобус», код 126-04-30302000, повноваження затверджені Київською МКК в 2019 році.

Підписали маршрутні документи Грабець Б.Б., Єрьомін Є.О., Янчевський О.З.

12. Виклад обставин НВ та події, що призвела до НВ.

До настання НВ група дотримувалась затвердженого маршруту, відставання від запланованого графіку руху було на один день. Напередодні НВ була напівдньовка.

17.08. Погода була ясна та сонячна. Вихід о 6:00. Група піднімалася з прикордонного пункту Чалааті до льодовика Лехзир, стежкою вздовж лівого борту р. Местіачала.

З 10:00 до 10:45 переправлялись через р. Мурквум з лівого на правий берег: п'ятеро учасників перейшли по камінням, ще для двох учасників закріпили перильну мотузку. Координати місця переправи: 43°07'22.37"N 42°46'05.28"E.

Після броду продовжили шлях стежкою, яка йде вище русла р. Местіачала, трав'янисто-осипним гребенем, і далі зникає. В цьому місці з 11:10 до 11:35 було організовано розвідування подальшого спуску до русла р. Местіачала.

Група почала спуск трав'янисто-осипним схилом стрімкістю близько 25-30°. Під час спуску групи на першому відрізку один учасник спустився з трекінговими палицями та рюкзаком, але вирішив, що для групи цей спуск буде складним і варто закріпити перила для підстраховки.

О 12:00 за великий камінь була закріплена мотузка довжиною 55 м, яка проходила вздовж осипної улоговини. Координати місця закріплення перил: 43°07'49.56"N 42°46'07.87"E. Учасники продовжили спуск, притримуючись руками за ці перила. Після спуску вздовж перил учасники продовжували спуск без перил, до більш пологої ділянки, на відстані близько 300 м від перил.

Заздалегідь було сплановано, що останні двоє учасників, Бічуков та Количев, будуть спускатись без перил, оскільки вони впевнено почувались на цьому схилі.

Коли п'ятеро учасників, включаючи керівника, закінчили спуск вздовж перил, мотузку відкріпили від каменя і скинули вниз. Четверо учасників пішли вперед, а Кириченко залишилась бухтувати мотузку.

Бічуков та Количев дочекались, поки Кириченко добухтує мотузку і продовжить спуск, і через декілька хвилин почали спускатись самі.

Близько 12:20, під час спуску останніх учасників, з-під ніг Бічукова покотився камінь діаметром біля 30-40 см. При команді "камінь" всі уважно слідкували за траєкторією його падіння та відійшли у безпечне місце. Але камінь раптово відскочив від іншого каменя, суттєво змінив траєкторію, і набравши швидкість, влучив в ногу Кириченко, в результаті чого учасниця отримала закритий перелом гомілки.

13. Причина НВ: розтягування групи на камененебезпечному схилі, падіння каменя з-під верхнього учасника на нижнього.

14. Організація та порядок проведення групою пошуково-рятувальних і транспортувальних робіт.

Відразу після НВ Бічуков та Количев підійшли до потерпілої та провели її огляд.

О 12:30, діагностувавши закритий перелом гомілки, почали надавати першу допомогу: облаштували потерпілій більш зручне положення на схилі, ввели внутрішньом'язово 1 ампл. знеболюючого Кетанов, а також наклали імпрізовану шину з трекінгових палиць, еластичного бинта, скотча, строп, та репшнурів.

Керівник відрядив двох учасників бігти по допомогу, у бік прикордонної застави Чалааті. Бічуков та Кулик взяли з собою рацію для зв'язку з групою. Шлях до застави складав близько 5 км, це зайняло приблизно 1 год в один бік. На шляху була переправа через р. Местіачала з лівого берега на правий. Глибина річки була приблизно по шию, Бічуков переплив її без страховки. Решту шляху від броду до застави він подолав самостійно, а Кулик залишилась з рацією на лівому березі р. Местіачала. На заставі Чалааті Бічуков розповів прикордонникам про НВ, які після цього допомогли йому викликати рятувальний загін. Далі Бічуков повернувся до місця переправи через річку, передав цю інформацію Кулик, яка по рації передала групі.

Тим часом решта учасників організувала спуск потерпілої по схилу стрімкістю 20-30 градусів. Транспортування виконували в петлі на учаснику. Один з учасників розчищав схил від каменів та закріплював подвійні перила, ще один учасник контролював пошкоджену ногу, ще один учасник спускав рюкзаки вниз по схилу.

Таким чином група пройшла дев'ять мотузок по 25 м, після чого було вирішено замінити супроводжуючого. Далі на спуск завісили ще чотири мотузки по 25 м, до явно вираженої стежки. О 14:00 була введена друга ін'єкція Кетанову. На стежці стан потерпілої покращився.

Далі було прийнято рішення транспортувати потерпілу в бухті мотузки з двома супроводжуючими, на деяких ділянках було троє супроводжуючих. Таким чином пройшли близько 1,5 - 2 км, до місця орієнтовної переправи через р. Местіачала.

Близько 19:00, біля місця переправи, на правому березі побачили рятувальників, яких привів Бічуков. Рятувальники організували навісну переправу через річку. Група допомагала в організації переправи та в транспортуванні потерпілої через річку. Близько 20:00, перед транспортуванням потерпілої по переправі, їй була введена третя ін'єкція Кетанову.

Після переправи через річку Местіачала рятувальники продовжили транспортування потерпілої на своїх ношах, до швидкої допомоги біля прикордонної застави Чалааті. Кулик супроводжувала постраждалу до лікарні.

Решта учасників переправились по тій самій переправі, що і потерпіла. Рятувальники відвезли групу до міста Местія, де вони стали на ночівлю близько 01:00.

15. Дії інших груп і місцевого населення, що знаходилися в районі НВ, з надання допомоги постраждалим.

Прикордонники на заставі Чалааті допомогли викликати рятувальників.

16. Помилки в організації та проведенні групою пошуково-рятувальних і транспортувальних робіт.

16.1 Знаючи заздалегідь, що попереду складність переправи через р. Местіачала вища, ніж попередньо пройдений брід, відправили туди учасників.

16.2 Відправили до рятувальників недостатньо укомплектовану групу: двоє учасників і без мотузки.

16.3 Переправа вплав без страховки через р. Местіачала.

16.4 Неоптимальна тактика при спуску потерпілої вздовж перил (робота половиною мотузки, транспортування потерпілої у вузькій петлі).

16.5 Кетанов вводився з порушенням інструкції для медичного застосування препарату, а саме мало місце перевищення початкової дози та не витриманий інтервал між першою та другою дозами. Оскільки постраждала одночасно приймала ще таблетовані форми знеболювальних (з цією ж діючою речовиною або іншими – інформація не була надана), не можна виключити передозування кеторолаком. Наслідки цього передозування невідомі.

17. Порушення, допущені туристською групою

17.1 Неправильний вибір шляху на маршруті. Недотримана рекомендація члена МКК під час випуску йти не верхньою стежкою вздовж р. Местіачала, а нижньою.

17.2 Неправильний вибір способу подолання небезпечної ділянки: розтягування групи на камененебезпечному схилі.

17.3 Керівник не контролював всю групу під час проходження складної технічної ділянки.

17.4 Рух осипним схилом без касок.

17.5 Група не пройшла тренінг з першої допомоги у повному складі перед СП.

17.6 Група не повідомила МКК про схід з маршруту одного учасника за два дні до НВ.

18. Порушення «Правил змагань зі спортивного туризму»

Під час підготовки до походу керівник не провів необхідний об'єм тренувань туристської групи для безпечного подолання перешкод на маршруті (розділ 3. Учасники змагань, пункт 3.1).

Під час здійснення походу керівник не вжив необхідних заходів спрямованих на безумовне гарантування безпеки учасників (розділ 3. Учасники змагань, пункт 3.2).

19. Рекомендації комісії щодо заходів впливу на винних осіб

Керівнику та учасникам рекомендується перед наступним походом пройти навчання в школі туризму (в першу чергу, теоретичну частину) зі складанням іспитів.

20. Рекомендації комісії щодо запобігання подібних НВ.

- Всім керівникам та учасникам походів регулярно проходити навчання відповідно до рівня запланованих походів, в тому числі теоретичних занять.
- Клубам і командам проводити заняття з базових туристських навичок, теорії та тактики.
- Розповсюдити інформацію про НВ з описом конкретних помилок.
- Керівник повинен мати можливість слідкувати за всіма учасниками групи та вміти прогнозувати потенційні небезпеки.
- Проводити заняття для всієї групи (або більшості її учасників) з усіх технічних та теоретичних аспектів, які плануються на маршруті: сніжно-льодові, скельні, осипи, переправи, рятувальні роботи, і т.д.
- Вибирати спосіб страхівки відповідно до характеру небезпеки.
- В даному випадку по перилам слід було спускатись всім учасникам. Для нижньої станції слід було вибрати безпечне місце, захищене від падіння каменів зверху.
- Детальне вивчення маршруту та способів зв'язку з місцевими рятувальниками
- Використання супутникового зв'язку.
- Якщо було прийнято рішення про застосування, лікарські засоби мають вводитись виключно як вказано в Інструкції для медичного застосування препарату.
- Тренінги з надання першої допомоги мають проводитись не більше ніж за 2 місяці до початку походу. У тренінгах мають приймати участь всі керівники та учасники походів (тобто кожна група у повному складі).
- Не використовувати нерозвіданий маршрут з потенційною небезпекою для аварійного виходу групи по допомозі.
- При розділенні групи у кожної частини має бути набір необхідного спорядження.

- Не переходити переправи через річку без страховки.
- При організації спуску використовувати довші мотузки, оскільки це зменшує кількість станцій, а відповідно і кількість перестібувань між ними.
- При транспортуванні потерпілого забезпечувати комфортні для всіх умови: транспортування в широкій петлі / в рюкзаку / в бухті.
- Каски слід носити під час проходження всього маршруту, а не тільки на технічних ділянках.
- Повідомляти МКК про всі зміни в маршруті або в складі групи.
- Використовувати надійні страхові компанії. Страхова компанія потерпілої виплатила вартість транспортування та операцію в Кутаїсі. СК ПЗУ Україна

Фотоматеріали:

Фотографія 1. Характер схилу під час спуску

Фотографія 2. Організація перил на схилі

Фотографія 3. Транспортування потерпілої до місця переправи через річку Местіачала